

גדה לח

משה שווערד

1. ספר חזון איש [יו"ד סימן קכא]

(כה) ל"ז ב' כחן לחולה כאן לצריחה, יש לעיין הל"ה טעמא דקדש מ' יום אין קושי מטבה, דאין התטוררות הונד לניחאנו מתקדם יותר מארבעים יום, וקושי קדש מ' אינו קושי לידה ללא קושי צהריון ונדון כאונס אחר, ומ"ל חולה מ"ל צריחה, וגרסה דבאמת יוכל להתקדם איזו קושי צחמשים יום קדש הלידה אצל אין הדם יולא לרגלו, ואם גדל קשוי קדש נ' יום עד שיולא הדם לרגלו, אין זה קושי של לידה ללא מקרה צטבע הריונה, אצל צחולה שמקרה הקל יוכל לגרום הגרע הדם, גם צהקדש נ' יום חלונן הזלת הדם צקושי של לידה.

2. ספר איזהו מקומן

אמר רב אדא בר אהבה ולטעמיה דרב אפי' ימים הראויין לספירת סתירת זיבתה - הנה לכאורה אף דקאמר רב אדא "ולטעמיה דרב" מ"מ מוכח מפירש"י (ד"ה אף ימים) וכן מתוס' (ד"ה ורז אלא) דרב אדא פליג אדרב. וצ"ע לשון הגמ' לקמן "בשלמא לרב משכחת לה כרב אדא בר אהבה", וש"מ שהחזו"א (סי' קכ"א סוס"ק כ"ז) כתב דרב אדא אינו חולק על רב אלא מפרש דבריו, וצריך לדחוק לדבריו בדברי תוס' הנ"ל.

3. ספר שערים מצויינים בהלכה

אבא שאול משמיה דרב אמר. כתב בהגהות מהריעב"ץ, דאין לזה החכם חבר בתלמוד, כי בודאי אינו אבא שאול התנא, אף אם רב תנא הוא וכו'. וכ"כ בסדר הדורות (אות ש) אבא שאול משמיה דרב, לא ידעתי מי הוא. ועי' בהגהות מהר"ב רנשבורג דאפשר דצ"ל משמיה דרבי, והוא אבא שאול גבל של בית רבי כדאיתא במס' פסחים (לד). וכ"כ בספר תולדות תנו"א. ואולי הוא אמורא

ששמו אבא שאול, ולא ראה לרב אלא אמר משמיה דרב [ועי' בגמ' לעיל (כה): אבא שאול בר נש, ואמרי לה אבא שאול בר רמש].

4. ספר איזהו מקומן

ב] בעיקר האי דינא דאין קושי לנפלים: החידוד הלכות (ריש למ): הניח בתמיה מה הטעם בזה, דהלא כל הטעמים והסברות שהוזכרו לעיל לו: לטהר דם קושי שייכין אף בנפל. אך בספרו סד"ט (קלד. ה. ד"ה ולולי)

כתב דע"כ אית ליה שום דרשא או דגמרא גמיר ליה דהאי מיעוטא ד'דמה' אתי למעוטי ולד גמור ולא נפל.

5. ספר שערים מצויינים בהלכה

אין קושי לנפלים. פרש"י אין הנפל מטהר קישוין וכו'. כתב הפלתי (יו"ד סי' קצד) ס"ג תפא"י ד"ה נשאלתי) אין הפירוש דאין לו קושי, דהא החוש מעיד דיותר יש חבלים וצירים לאשה בולד נפל ומת, מכולד חי וכן קיימא, רק הפירוש אין דין קושי בנפלים, דאין זה קרוי לידה ואינו דם מחמת ולד, ולפ"ז הרי זה כאונס דעלמא, ואין לך אונס גדול מזה, וכ"כ במרומי שדה (ע"ב ד"ה ונראה). שמפרש"י מבואר דיש קישוי אלא שאינו מטהר, והוי כשאר אונסין. אבל בחי

6. ספר חזון איש | יו"ד סימן קכא

י) ובדין אין קושי נפלים, יש לטיין אם זה תנאי בקושי שאין צערכת הקושי אלא בקושי ש"י הצטורחות יציאת ולד גמור אצל קושי כל נפלים חיינו בכלל קושי של לידה אצל הוא בכלל שאר האונסין וכמ"כ לעיל, או דלמא: היא תנאי צערכת הקושי של לידה שטכור בולד גמור וטמא נפול, והנראה דלכולם אין קושי לנפלים אפי"ן אם כלו נו חדשיו והיה חי אלא שכומת קדם כלידה, וע"כ שאין זה תנאי בקושי שהרי צעצת הקושי

היה ולד גמור, אלא שלא עברה החורה אלא כשיגדל אה"כ וכן גמור, וצ"חמת לפ"ז י"כ דצעינן כל תנאי לידה ונ"ה כשינ"ה דרך דופן ולטייל לא כתבנו כן ול"ע, [שוב ראיתי ד"ז מפורש בגמרא לקמן מ"ה א' דכל תנאי לידה צעינן לצערכת הקושי ועיי"ש צחי"ל ל"ז], והלכך גם לר"י שייך להסתפק בנפלים דאט"ז דסכר אין

7. חתם סופר מסכת נדה דף לח עמוד ב

המקשה בתוך שמונים וכו' מ"ש בסדרי טהרה כאן דאפי"ן אין קישוי לנפלים מ"מ מטהרי רבנן אף ע"ג דלא שייך ק"ו במקום שהחמיר בשופי הקל בקישוי ע"ש לא הבנתי דמה ק"ו צריך לזה וגם ר"א יודה דכי היכי דדרשינן דמה מחמת עצמה ולא מחמת ולד ואין נפלים בכלל וטמאה. ה"נ וטהרה ממקור דמיה ולא מחמת ולד אין נפלים בכלל אלא טהורה משום שהוא דם טהור ופשוט. וטעמא דאין נפלים בכלל נ"ל משום דלא מיקרי מחמת ולד אלא כשהולד גורם לדם שיבוא והיינו בולד שהגיע זמנו לצאת ומושך דם עמו משא"כ נפל שלא הגיע זמנו לצאת אלא מחמת חליה דחתה הולד לחוץ קודם זמנו ואותו החולי בעצמו גרם לזיבת הדם נמצא שאינו מחמת הולד כ"א מחמת עצמה

8. רש"י מסכת נדה דף לח עמוד א

שיפורא - שופר שתוקעין בו ב"ד בקדוש החדש.

9. תוספות מסכת נדה דף לח עמוד א

שיפורא גרים - פירוש שופר שתוקעין בר"ח בקדוש החדש תשיעי של עיבורה ואם תאמר והיכי מוכח דחדש לבנה גרים דילמא חדש תשיעי של אחר ח' חדשים של שלשים יום להריונה גרים אפי' הוא מתחיל באמצע חדש הלבנה וי"ל דאם כן הו"ל למימר דיה חדש אחרון אבל חדשה משמע חדש המבורר דהיינו חדש הלבנה ...

10. חידושי הרישב"א מסכת נדה דף לח עמוד א

ש"מ קסבר ר"י שיפורא גרים. פירוש כניסת חדשה [קורא] שיפורא כדפרש"י ז"ל, ומיהו מה שכתב רבינו ז"ל שופר שב"ד תוקעין בקידוש החדש נראה דלא נקטיה רבינו דוקא שהרי חדשה שנינו, ומלתא דסברא נמי הוא שאין חדש תשיעי של יולדת הולך אחר חדשי השנה אלא אחר מנין עבורה, ופעמים שמתחיל תשיעי שלה לטוף חדש השנה, וחס ליה לרבינו ז"ל לטעות בזה, אלא פירש רבינו צחות לשון הגמרא ומליצתו בדרך שיתוף השם, כי גם זו יש לה שופר לקדש בראש חדשה לקדש את הולד שלה, וגם אמר שם [שופר] על שם חבליה וכדרך שקראום חיילות לעיל ואמרו משל למלך שיוצא וכן דרך החיילים בחילותיו לתקוע בשופרות בצאתו מן העיר, והוצרכתי לפרש כן לפי שראיתי מהנודעין על פרש"י ז"ל בזה.

11. ערוך לנר מסכת נדה דף לח עמוד א

בגמרא שיפורא גרים. רש"י ותוס' פי' שופר שתקעו ב"ד בקידוש החדש וכן פי' הערוך ולא ידעתי אנה נאמר שתקעו בעת קידוש החדש דמה שנאמר תקעו בחדש שופר זה נדרש על ראש השנה בר"ה (ח א) ולולא פירושם הי' אפשר לפרש דקאי על התקיעות שתקעו בעת הקרבת מוסף ר"ח דבזה עשו סימן שקדשו ב"ד החדש בזמנו כדאמרינן בסוכה (נד א) ובזה א"ש מה דקאמר שיפורא גרים ולא קאמר קידוש ב"ד גרם דקידוש ב"ד לא הי' בחדש שלא נראה בזמנו לדעת ר"א ב"ר צדוק בר"ה (כד א) דפסקינן כוותי' אבל שופר של מוספין הי' בכל ר"ח:

שוב ראיתי בתנחומא פ' מטות וז"ל השבת מתקדשת בחצוצרות וכן ר"ח והמועדות שכן הוא אומר וביום שמחתכם ובמועדיכם ובר"ח וכו' עכ"ל ומזה משמע קצת דר"ח מתקדש בכניסתו ע"י תקיעות אכן מדמייתי על זה קרא דביום שמחתכם יותר משמע דקאי על תקיעות שעל קרבן מוסף כדכתיב על עולותיכם וכפירושינו:

12. חדושי הרשב"א על מסכת נדה דף לח/א

אמר רב אדא בר אהבה בריה דרב יצחק ש"מ קסבר ר' יהודה שיפורא גרים. כלומר כניסת חדש תשיעי גורם לידת הולד, ומשעת כניסתו ראוי הוא לצאת דיולדת היא למקוטעים ולד חי, דאי לא תימא הכין היאך תולין קושי זה בולד חי, והלא לא הוה (הוא) ראוי לצאת ולחיות, ואילו נתעורר לצאת ויצא ודאי מת ואין קושי לנפלים, וא"כ היאך מטהרין אותה כשהתחילה להקשות בתחלת תשיעי. וקשיא לי דאם כן למה אמרו כן גבי הא דר' יהודה יותר מדר' מאיר ור' יוסי ור' שמעון, דהא לדידהו נמי מטהרין קושי שהתחיל ארבעים וחמשים או שבועים קודם לידה, למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה, ולא ה"ל לרב אדא למימר אלא מדברי כולם נלמד דיולדת למקוטעים. ועוד קשיא לי דאמאי נקט כי האי לישנא, לימא בהדיא קסבר ר' יהודה יולדת למקוטעין. ועוד דשיפורא לא שייך אלא בר"ח של לבנה שב"ד מקדשין אותו, ואי חדש תשיעי שלה דוקא, פעמים שהוא מתחיל באמצע החדש של חדשי השנה. ועוד דאם איתא דאין לטהר אלא קושי שראוי הולד לצאת בו ולחיות, א"כ היכי מטהר ר' מאיר ארבעים וחמשים יום, והא לכ"ע בן שמונה אינו חי ואין קושי לנפלים, ור"מ ה"ק בהדיא דאין קושי לנפלים כדאיתא בבביתא דלעיל דאמר להו [ל]רבנן מאי דעתיכו משום נפלים אין קושי לנפלים. אלא שאפשר לומר בו דשמא כשנתעורר הולד בשמיני ונולד בתשיעי כבר נגמרו סימניו בשביעי ונשתאה על תשיעי:

13. ספר אז ישיר [מתן תורה]

ההבדל בין 'מתן תורה' ו'קבלת התורה' ❧ ————— ❧ • אז ישיר ❧ ט

יש לקבוע וסת ליום החודש הזה. והרא"ה נחלק עליו וטען שלא יתכן לומר שהוסת יהיה תלוי ביום החודש, וז"ל:

שא"א שיהו עניני הוסתות נתלין בקדוש החדש שאין השופר שתוקעין בראש בו ולא קדוש שלנו שמקדשין אותו גורם וא"א לומר שלוסת כזה יתחדש דבר בגופה.

וכוונתו לומר, שהזמן או הדבר צריכים להיות הדבר הגורם לוסת, וא"א לומר שקידוש החודש יגרום לשינוי בגוף כדי לומר שיש כאן איזה גורם שעל פיו תראה דם דוקא באותו יום בחודש². והשיב עליו הרשב"א (משמרת הבית שם), וז"ל:

כבוד חכמים ינחלו אבל קושיתיה זו אינה קושיא דודאי שיפורא גרים שכל כזה שבי"ד של כוטה עושה בי"ד של כוילה מוסכמים עמהם דכתיב אשר תקראו אותם אשר תקראו אתם במועד' וסומכין בקבוע חדשים ועבור שנים במקום כריתות כחמין בפסח ושחיתת הפסח ועיניו יום הכפורים גם בבית הקטנים שאמרו קטנה בת ג' שנים ויום אחד בא עליה אחד מן העריות היא פטורה ואין כוונתין על ידה פחות מכאן שניהם פטורין... ואף בחידושי הגוף כן וכמו שדרשו חז"ל בלא-ל גומר עלי קטנה בת ג' שנים ויום אחד שנבעלה אין בתוליה חוזרים נמנו ועברו את השנה בתוליה חוזרין הי' לא-ל גומר עלי.

כלומר, שכשם שמוצינו בירושלמי שיש כח לחכמים לשנות את הטבע בבת ג', שע"י עיבור השנה או החודש חוזרים הבתולים, ה"ה שיתכן קביעות הוסת בגוף האשה ע"פ הטבע שקבעו חז"ל שהם קבעו שימים אלו הם יום ג' בחודש.

14. שו"ע אבן העזר - סימן קנז

(ד) מי שמת והניח אשתו מעוברת, אם הפילה, הרי זו תתייבם. ואם ילדה ויצא הולד חי לאויר העולם, אפילו מת בשעה שנולד, הרי אמו פטורה מהחליצה ומן היבום. אבל מדברי סופרים, עד שיודע בודאי שכלו לו חדשיו ונולד לתשעה חדשים גמורים: הגה - י"א דבזמן הזה אפילו לא נכנסה בחדש התשיעי רק יום אחד מלבד יום שנתעברה בו, הוי ולד קיימא. ואע"ג דאמרינן בגמרא יולדת לתשעה אינה יולדת למקוטעין, כבר תמהו על זה רבים שהחוש מכחיש זה, אלא שאנו צריכין לומר שעכשיו נשתנה הענין, וכן הוא בכמה דברים (ב"י בשם התשב"ץ).

15. ספר איזהו מקומן

אפי' למ"ד יולדת לתשעה אינה יולדת למקוטעים - התשב"ץ (נש"ת מ"צ ס" ק"א) כתב "אבל אני ראיתי שנשתנה הענין בדורנו זה" כלומר דאף לט' יולדת למקוטעים, ומסייע מדברי התוס' בע"ז כד: (ד"ה פה) שיסד "דודאי עתה נשתנה העת מכמו שהיה בדורות הראשונים", וכן פסק בשו"ע (אה"ע קנו. ד.) דהאידנא דנולד באמצע התשיעי חשיב בר קיימא דעכשיו נשתנה הענין.

16. ספר איזהו מקומן

אימא בימי נדה נדה בימי זיבה טהורה - רש"י מפרש דלר"א פריך, ומבארים תוס' דמשמע לגמ' מלשון המשנה דר"א מטמא אף בימי זיבה, ובתוס' הרא"ש הוסיף דכיון דדריש מקרא משמע דבכל ענין טמא, ומקשינן דאי דרש דיו דיטהר מיהא בימי זיבה, ומסיק הגמ' דאמר קרא תשב ישיבה אחת לכולן ולכן טמא בכל גווני. וכתב מהרש"א (על רש"י) דכל מאי דנקטו המשנה והגמ' ורש"י דר"א מטהר בימי זיבה הוא למאי דס"ד דיליף דיו, אך למסקנא

דדרש מקרא מטמא בכל גווני, ודיו דקאמר לדבריהם דרבנן כמש"כ בתוס'. [נועי' בדברינו על דברי תוס' הללו].

ברם בתוס' הביאו פירוש הר"ר מנחם דקושית הגמ' היא סיום דברי רבא להקשות לרבנן דאמאי מטהרים לגמרי הו"ל לטמא מיהא בימי נידה, ומשני דסברי ישיבה אחת לכולן, אולם לר"א דדריש דיו באמת בימי נדה טמאה וכימי זיבה טהורה כפשטות לשון המשנה והברייתא.

בענין: חסידים הראשונים לא היו משמשים...

משה שווערד

17. ספר שערים מצויינים בהלכה

חסידים הראשונים לא היו משמשין מטותיהן אלא כד' בשבת. מפרש במי נדה דלמדו כן מקרא (יתרו כ-ט) ד"זכור את יום השבת לקדשו" דלשון זה משמע דיזכירהו בחול לקדשו בשבת, והיינו שישמרו בחול מלשמש שלא יבואו לידי חילול בשבת וכו'.

הקשה בספר יפה תלמוד, הא עונת ת"ח מליל שבת לליל שבת כמ"ש בשו"ע (או"ח סי' רמ"ס"א, וסי' רפ"ס"א, אהע"ז סי' ע"ס"ב), ובתורת מאיר מפרש ד"ל דהא דעונת ת"ח משבת לשבת, היינו היכא דהיא מעוברת, וע"י ברש"י דממעט רק ליל שלישי. או י"ל דמיירי באופן שלא יוכל לקיים בליל שבת

18. מהר"ץ חיות מסכת נדה דף לח עמוד א

גמרא חסידים הראשונים לא היו משמשין מטותיהם אלא ברביעי בשבת. נ"ב ע"כ התקנה מעונת ת"ח מלילי שבת ללילי שבת הוא תקנת עזרא או קודם לעזרא דהרי משום סבה זו תקן שיאכלו שום בלילי שבתות ב"ק (פב ע"א) ואיך אלימי לעקור תקנות עזרא. הרי אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו ואפשר דחסידים הללו קדמו עוד לתקנה זו ומ"ש כאן הסיבה שלא יבואו לידי חילול שבת מוכח כשיטת הרז"ה מובא בר"נ שבת פרק ר"א דמילה. לענין ינוקא דאשתפיך חמימא וכן בענין מפליג בספינה דאסור להפליג קודם ג' ימים דאסור לגרום חילול שבת אף דאח"כ יהיה סכנה ומותר אף לכתחלה ע"י מרן הב"י או"ח סי' רמ"ח והה"ד כאן אע"ג דאם תלד בשבת יהיה מותר לעשות כל צרכיה משום דפקוח נפש הותרה בשבת בכ"ז אסור לגרום שיבא לידי כך משא"כ לשיטת הרמב"ן דס"ל דאין למצוה רק מקומה ושעתה. וכיון דאח"כ יהיה מותר לכתחלה שוב אין חוששינן קודם על מה שנסתבב אח"כ א"כ איזהו חומרא שייך כאן דהרי מותר לגרום ח"ש לכתחלה במקום דאחר זה יהיה סכנה ומותר לכתחלה והדבר צריך אצלי תלמוד:

19. ספר שערים מצויינים בהלכה

להחסידים הראשונים פיקוח נפש דחויא אצל חולה, וא"כ כל מה דאפשר לאהדורי אהתיירא מהדרינן, ולכן היו מהדרין שלא יבואו לידי חילול שבת, אבל אם הווי הותרה אצל חולה, א"כ א"צ למיהדר אחר היתרא כלל, ולמה נזהרו כל כך שלא יבואו לידי חילול שבת. וכזה כתב בילקוט הגרשוני דחסידים הראשונים ס"ל דגם חילול שבת ילפינן מהפסוק ד"דחוי בהם" וא"כ לא הוי אלא דחויא, לכך לא היו משמשין מטותיהם אלא מד' ואילך שלא יבואו לידי חילול שבת [ע"י בתשרי חת"ס או"ח סי' פט].

נדה ע"ש. ואפשר לדחות דהרי בגמ' אמרו שרק חסידים הראשונים עשו כן, וא"כ הם החמירו על עצמן אף בדבר המותר. ובספר החיים [להגרש"ק, סי' שכח] הוכיח, דס"ל

20. ריטב"א על נדה דף לח/א

חסידים הראשונים לא היו משמשים וכו'. יש אומרים דהא דאמרין אשר פרינו יתן בעתו זה המשמש מערב שבת לערב שבת דהיינו מהאי טעמא כדי שלא יבואו לחלל שבת בלדתה, ולא נהיר דאפילו לחסידים הראשונים אף מרביעי ואילך לא יבא לידי חילול שבת, וכש"כ למאי דקיי"ל דיולדת לט' יולדת למקוטעין שאין תקנה לדבר כלל, [1] ואע"פ שיש לדחות כי מרביעי ואילך קרוי ערב שבת, ובאידיך י"ל דמאי דאפשר לתקוני מתקנינן דומיא דחסידים, [2] אבל הנכון דטעמא דמילתא התם לפי שלילי שבת שעה מזומנת שהיא ליל מנוחה, והיודע סוד השבת וסוד הקשת ידע סוד דבר זה כי הוא סוד גדול מסתרי תורה:

21. ספר בניהו בן יהוידע על נדה דף לח/א

לא היו משמשין אלא ברביעי בשבת. נראה דאע"ג דהיה אפשר להם לשמש בחמישי ובשישי היו מדקדקים לשמש בליל רביעי, כדי שתהא הלידה ביום אחד בשבת שהוא מקודש יותר שיש בו חלק מתוספת נפש רוח ונשמה, ואע"ג דטבע האדם חלוש בו, עם כל זה יתרון קדושת היום עדיף להו:

22. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיח/ב

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים שנאמר כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכתיב בתריה והביאותים אל הר קדשי וגו'

23. מהרש"א על שבת דף קיח/ב

ב' שבתות כו'. טעם שני שבתות מבואר בפ' בנות כותים גבי מ"ש שם חסידים הראשונים לא היו משמשין מטותיהם אלא בד' כו' משום חילול שבת עי"ש:

24. מהרש"א חידושי אגדות מסכת נדה דף לח עמוד א

חסידים הראשונים לא היו משמשין כו' שלא יבואו נשותיהן לידי חילול שבת כו'. יש לכוון בזה מ"ש פרק כל כתיב אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלין שנאמר כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו שבתותי כו' אם דקדקו לדרוש כן מלשון שבתותי לשון רבים ואין מיעוט אלא שנים הא כתיב בתורה כה"ג שכולל כל השבתות כמו אך את שבתותי תשמרו וגו' ונראה דבההוא קרא נקט לסריסים ומה שייכי הסריסים במצות שבת יותר מבשאר מצוה ולזה אמרו אם ישמרו שתי שבתות לסרס עצמם ולמנוע מפריה ורביה כחסידים אלו שהיו פורסים מנשותיהם שלא ילדו נשותיהם זכר בשבת שאז יתחללו שתי שבתות א' ביום הלידה וא' ביום המילה וק"ל:

25. דף על הדף נדה דף לח עמוד א

בגמ': חסידים הראשונים וכו' אלא ברביעי בשבת וכו'. הגאון ר' יוסף ענגיל זצ"ל כותב בספרו לקח טוב (כלל ו'): יש מקום ספק אם מצות הנהגות בזמנים מיוחדים כל עיקר החיוב שלהם הוא רק בשעת זמן המצוה, ועד"מ מצות סוכה ולולב חל החיוב על האדם רק בסוכות וקודם לזה אין עליו ענין החיוב, או דילמא מאז שנעשה גדול החיוב מוטל עליו לקחת לולב ולישב בסוכה בזמנו, ואין שום חילוק בין לפני הזמן לתוך הזמן - רק לענין הקיום בפועל, שהקיום בפועל הוא רק בתוך הזמן ומפאת הקיום בפועל הוא שנקראו מצות הזמניות מ"ע שהז"ג. לפי שאינם דומים לשאר מצות שקיומם תמיד, אבל ענין החיוב אין שום חילוק בו לפני הזמן לתוך הזמן.

וכותב שם (בד"ה המקום הג' וכו') וז"ל: בנדה דל"ח ע"א חסידים הראשונים לא היו משמשים מטותיהם אלא ברביעי בשבת שלא יבואו נשותיהם לידי חילול שבת (שאם השתמיש הוא לפני רביעי בשבת אפשר שתהא הלידה בשבת ויוצרך לחלל עלי' את השבת) עכ"ל הגמ'. ומוכח דלאו דוקא ג' ימים קודם לשבת יש חיוב השבת, כי אם החיוב הוא לגמרי מאז, שהרי הך דחסידים וכו' הוי ט' חדשים קודם לשבת. ואמנם גם מזה אין ראיה, דאדרבה מוכח מזה דרק מידת חסידות הוא, אבל מדינא אין חיוב ע"כ.

26. ספר חסידים - סימן תשצג

מי שאשתו מעוברת והגיע חודש התשיעי, יתפלל שלא תלד אשתו בשבת שלא יחללו שבת, וכן על בתו וכלתו. ואחד היה מתפלל [בתפלת] מנחה בערב שבת שלא תפול דליקה בשבת, ושלא תלדנה הנשים בשבת:

27. ספר חסידים - סימן תקסה

איש אמו ואביו תיראו (ויקרא י"ט ג), תיראו כתיב לאחר אביו מיד, ועוד תיראו לשון רבים ולא אמר תירא, כדי לסמוך מורא בין אב ואם ובין שבתותי וגו', וכאלו לאיש ולאמו ולאביו לשלשתן אמר תיראו, ואת שבתותי תשמורו, שהאם והאב בכלל תיראו. שלא יכעיסו את הבן כל כך שלא יוכל להתאפק עד שימרוד בהם. אמו ואביו תיראו ואת שבתותי, מכאן אמר ר' יהודא הראשונים לא היו משמשים מטותיהן לא בליל ראשון ושני ושלישי בשבוע פן יולד בשבת ויבא לידי חילול שבת, כי האשה יולדת ברע"א ימים כמנין הריו"ן, או ברע"ב כמנין הריון עם הקריאה, או ברע"ג כמנין בר בטני. ולפי שהיו נוהרים לכך היו זרעם צדיקים, זהו שנאמר (שם) איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי.

28. ספר חסידים - סימן תקיז

רבי חנינא בן דוסא גזר על אגרת בת מחלת שלא ילכו בישוב, אלא בליל שבת ובליל רביעי, כי אז התלמידי חכמים משמשים מטותיהם. כי בליל שבת היו באים מבה"כ לביתם, וחסידים הראשונים לא היו משמשים אלא מליל רביעי ואילך, כדי שלא תלדנה נשותיהן בשבת, ולכך היו משמשים מליל רביעי ואילך. ואמרו אין פורשין לים אלא ג' ימים קודם השבת וכן לכיבוש כרכים.